

Študent Višje strokovne šole ŠC Kranj Luka Artelj, program Elektroenergetika

ŠTUDENT LUKA NA POTI OD IDEJE DO INOVACIJE

Od kdaj vas zanima tehnika?

Že v zgodnji mladosti me je začelo zanimati, kako kaj deluje. Po končani OŠ sem se odločil za Srednjo šolo tehniških strok Šiška.

Ali se je vaša želja po znanju s področja tehnike uresničila?

Šola je imela zame zares veliko razumevanja. Po prvem letu mojega šolanja so na mojo željo kupili večrotorski letalnik (dron). Vodil sem skupino dijakov, ki je delala s tem letalnikom. Predstavljali smo ga na različnih dogodkih. Takrat sem spoznal, da so zrakoplovi zame, začel sem se ukvarjati z modelarstvom. Eden izmed profesorjev za strokovni predmet me je povabil k sodelovanju pri raziskovalni nalogi, v kateri sem združil modelarstvo in elektroniko. Letalo sem naredil sam in zmagal na regionalnem tekmovanju mladih raziskovalcev Ljubljana 2015 (zaupajmo v lastno ustvarjalnost), isto leto pa prejel tudi bronasto priznanje na državnem tekmovanju v Murski soboti <http://ssts.si/49-srecanje-mladih-raziskovalcev-zakljucno-srecanje/> (večrotorski letalnik s prvo 3-osno stabilizacijo kamere).

Pravite, da na teh prireditvah srečate vedno koga, prek katerega se vam odpirajo nove priložnosti. Tako se vam je odprla priložnost za sodelovanje na mednarodnem tekmovanju na Češkem.

Res je, ponudila se mi je priložnost, da grem na mednarodno tekmovanje na Češko. Izdelal sem model letalečega letala s stabiliziranim nosilcem za kamero in dodatnim avtopilotom za popolno avtonomno letenje. S tem sem dosegel drugo mesto na mednarodni tehnični olimpijadi v Plznu na Češkem leta 2016 (brezpilotno letalo s 3-osno stabilizacijo kamere in avtopilotom za popolnoma avtonomno letenje, <http://olympiadatechniky.cz/>). Istega leta sem sodeloval tudi na mednarodnem simpoziju v Portorožu, kjer sem prejel plaketo za najboljšega mladega inovatorja.

Uspešni ste bili tudi naslednje leto. S čim ste se ukvarjali leta 2017 in kaj ste dosegli?

Izdelal sem radijsko vodeno solarno letalo in dosegel prvo mesto na tekmovanju mladih raziskovalcev v Ljubljani (<http://siska.splet.arnes.si/files/2017/09/30-let-1052-nalog-Zaupajmo-v-lastno-ustvarjalnost.pdf>) in drugo mesto na državnem tekmovanju v Murski Soboti s solarnim letalom (<https://www.zotks.si/sites/default/files/Rezultati%20%20krog-%20zlata%20in%20srebrna%20priznanja.pdf>).

Lansko leto je bilo za vas več kot učinkovito. Kaj je »maker fair« in zakaj se jih udeležujete?

»Maker fair« je festival, ki se dogaja v vseh večjih tehnično podprtih mestih po celem svetu. Udeležil sem se festivalov v Trstu, na Dunaju, Berlinu in v Ljubljani. Po slovensko je to festival inovacij in iznajdljivosti. Teh festivalov se udeležujem predvsem zato, da spoznavam nove ljudi s tehničnega področja oziroma da me spoznajo drugi, da se kaj novega naučim ali kaj novega vidim, da izkusim novo tehnologijo ter da vidim drugo tehnično kulturo. S tega vidika te sejme priporočam prav vsakemu. Če je Berlin predaleč, je lahko to tudi Ljubljana (<https://ljubljanamakerfaire.com/sl/>) ali mogoče Trst <https://triestemakerfaire.com/>, kjer se sejme pripravi vsako leto).

Leta 2018 sem se udeležil več festivalov inovacij in iznajdljivosti in sicer na Dunaju, v Ljubljani ter Trstu. Predstavil sem solarno letalo, letalo na vodikov reaktor, hibridno letalo in letalo, ki je narejeno na 3D-tiskalnik.

V letu 2018 sem se z Lukom Žnidaršičem, ki je direktor podjetja LZ Design (<http://www.front-electric-sustainer.com/>), udeležil jadralnega tekmovanja

Z letalom s popolnoma avtonomnim letenjem na simpoziju v Portorožu

Euroglide 2018 (tekma pravih jadrlnih letal). Več o tem piše v članku na povezavi <http://www.opensoaring.com/euroglide-2018/>.

Zelo aktivni ste bili tudi letos. Kje vse ste že sodelovali in kakšni so vaši načrti za prihodnost?

Letos sem sodeloval že na Dunaju, v Ljubljani, Trstu in prvič v Berlinu. Na festival inovacij in iznajdljivosti v Berlin (<https://en.maker-faire.de/berlin/>) sem bil posebej povabljen, saj so organizatorji v meni videli velik potencial. Tam sem predstavil nekaj svojih »pogruntavščin«, kar je pritegnilo ogromno obiskovalcev k moji stojnici. Predstavil sem namreč radijsko vodeno model letala na solarni pogon, ki leti izključno in samo na energijo, ki jo dobi od sonca, in leti toliko časa, dokler sveti sonce. Imel sem tudi tri enake modele letala, pri čemer sem prikazal različne tehnike konstruiranja; lesena konstrukcija, konstrukcija iz kompozitnih materialov in 3D natisnjeno letalo ter 3D-tiskalnik.

Izmed več kot 500 razstavljalcev so me izbrali za najboljšega »makerja« v Berlinu, kar je še en dokaz, kako dobri smo Slovenci. Dogodek v Berlinu mi je ostal v zelo lepem spominu in se ga bom prihodnje leto ponovno udeležil.

V Ljubljani pa sem prikazal virtualni simulator. Na informativnih dnevih v šoli februarja letos sem predstavil prvi virtualni simulator letenja (simulator letenja bo predstavljen letos jeseni na letalskem dogodku AEROS 2019 <https://aeros.si/>).

Festivali inovacij in iznajdljivosti so zanimivi, potencialno se lahko dobi poslovne partnerje, ki poskrbijo za izdelek do prodaje. Za letos imam še nekaj načrtov, in sicer udeležbo v Hanovru v avgustu 2019, kjer želim predstaviti solarno letalo in seveda še kaj novega. Pred menoj je tudi zaključek študija in diploma. Po diplomu na višji šoli nameravam iti študirat na strojno fakulteto v Ljubljano.

Vašo ljubezen do letal pa je na svoj način usmerjal in poglobljal tudi vaš oče. Kakšne zasluge ima on pri tem?

Z očetom hodiva že dlje časa na letalske mitinge, sejme in prireditve po Evropi. Tam tudi fotografiram letala in leta 2018 sem imel fotografsko letalsko razstavo v Šolskem centru Kranj.

Vse, ki jih zanima več, vabimo na Lukovo spletno stran <https://www.luka2.com/> in pa tudi facebook stran <https://www.facebook.com/LUKA2-1424473171147890/> in instagram profil https://www.instagram.com/luka2_fly/

